

SEMINĀRS "KULTŪRAS MANTOJUMS, MĀKSLA UN SABIEDRĪBA"

REZOLŪCIJA

Radikālās politiskās un ekonomiskās pārmaiņas, kas notiek mūsu sabiedrībā, globālās kultūras ietekme un jaunu tehnoloģiju ienākšana prasa no jauna formulēt sabiedrības attieksmi pret vidi kopumā. Liela daļa Latvijas kultūras mantojuma atrodas kritiskā stāvoklī, pilsētu un it īpaši lauku ainava laikā no 1940. līdz 1991.gadam ir degradēta un joprojām nav sakopta.

Pēdējos gados līdzās pozitīvām iezīmēm parādās vidi degradējošas būves un reklāmas, tiek pamestas dažādas ēkas, nepilnīgi darbojas teritorijas plānošana, nepietiekoša ir būvniecības kontrole, pienācīgu vietu nav ieņēmis kultūras tūrisms. Māksla netiek iesaistīta kvalitatīvas vides radīšanā, netiek respektētas sabiedrības vajadzības.

Mēs, semināra "Kultūras mantojums, māksla un sabiedrība" dalībnieki, diskutējot par kultūras mantojuma, arhitektūras, mākslas, vides un sabiedrības attiecībām, uzskatām par svarīgu sekojošo:

1. Arhitektūra ir būvniecības māksla un to nevar uzskatīt par būvniecības sastāvdaļu. Kultūras mantojumu vērtē pēc tā radošās kvalitātes. Mūsdienu arhitektūra ir nākotnes pieminēklis un par mūsu laiku spriedīs pēc no jauna radītā. Arhitektūrai jāatgūst tās kā mākslas nozares statuss. Nepieciešams izstrādāt nozares attīstības programmu, iekļaujot to visās Nacionālajās programmās.
2. Vizuālajām mākslām ir bijusi un būs liela loma vidē, kuru veido cilvēks, tajā skaitā jaunbūvēs. Nepieciešams noteikt obligātos procentuālos atskaitījumus no sabiedrisko celtnu būvniecības mākslinieku līdzdarbībai, mākslas darbu pasūtījumam un iegādei. Atskaitījumi jāparedz, sākot ar projektēšanas stadiju.
3. Humānas sabiedrības ideālu izplatību sekmē jēdzieni "kultūras mantojums", "kopta kultūrainava", "līdzsvarots kultūras tūrisms", "vides māksla", "kultūras izglītība", kuri ieviešas sabiedrības apritē. Tomēr ne visas institūcijas izprot un realizē kultūras mantojuma saglabāšanas un attīstības politiku. Nepieciešams kardināli uzlabot koordināciju starp ministrijām jautājumos, kuri saistīti ar Latvijas kultūrainavas kopšanu.
4. Kultūrkapitāla fondam ir būtiska loma kultūras mantojuma, mūsdienu mākslas un kultūras izglītības nozarēs. Nepieciešams nodrošināt kvalitatīvu un pilnvērtīgu Kultūrkapitāla fonda atbalstīto projektu finansējumu, kurš veicinātu sabiedrības iniciatīvas.
5. Rīgas iekļaušana UNESCO Pasaules kultūras un mantojuma sarakstā ir augsta atzinība un vienlaikus liek pievērst īpašu uzmanību kultūras mantojuma saglabāšanai. Tās mērķis – parādīt pilsētas vēstures visus periodus, kuri materializēti ēkās un publiskajās ārtelpās. Patlaban sabiedrība tiek maldināta, būvējot vēsturisko celtnu pakalpinājumus, kuri tiek pasniegti kā īstas vērtības. Kā piemērs minama Rīgas rātsnama atjaunošana. Nepieciešama pilsētas attīstības plāna tālāka detalizācija. Līdz tam aicinām Rīgas domi apturēt tos attīstības projektus, kuri principiāli pārveidotu Rīgas centru .
6. Abavas ieleja ir starptautiski atzīta vieta, kurā pašvaldības un valsts institūcijas sadarbojas kultūras mantojuma aizsardzībā un attīstībā. Tās teritorijā kopš 1992. gada darbojas pašvaldību programma "Abavas ieleja", 1996. gadā ar Eiropas Padomes atbalstu izveidota Īpaši aizsargājamā kultūrvēsturiskā teritorija "ABAVAS IELEJA", kura 1996. un 1998.g. iekļauta pasaules apdraudētāko kultūrvēsturisko vietu sarakstā un 1999.g. nominēta iekļaušanai UNESCO Pasaules kultūras un dabas mantojuma sarakstā. LR Ministru Kabineta 1999.gada lēmums par Dabas parka "Abavas ieleja" izveidi pārklāj šo pašu teritoriju, līdz ar to ar ir apdraudēti iesāktie darbi kultūrainavas atjaunošanā. Aicinām minēto MK lēmumu par Dabas parka izveidi atcelt.

Semināra dalībnieki:

P. Bankovskis, M. Bērziņš, G. Cēbere, R. Čaupova, J. Dambis, Dz. Eglīte, O. A. Feldbergs,
I. Grunte, A. Jaunsleinis, M. Jonele, A. Kairišs, I. Kļaviņa, V. Krekovska, B. Austrupa, J. Lejnieks, R.
Muižniece, A. Nagobads - Ābols, D. Neiburga, A. Ozola, I. Peipiņa, J. Poga, E. Rozenbergs, A. Skujīņa,
I. Spulniece, A. Vilks, V. Virtmane.